

JAARVERSLAG 2016

VERENIGING WEIDVOGELBESCHERMING STAPHORSTERVELD E.O

Oprichting vereniging

De “Vereniging Weidevogelbescherming Staphorsterveld e.o.” is opgericht op 24 december 2015 en is de voortzetting van “De Weidevogelbeschermingsgroep Staphorsterveld” .

De statuten van de vereniging zijn opgesteld en neergelegd bij Mr. H.B. Lever, notaris te Meppel.

Het bestuur

Het bestuur wordt gevormd door:

Ynske Ypma	voorzitter
Frits Bouwkamp	secretaris
Arjan Bijker	penningmeester
Tiemen Jans	algemeen lid
Ton Poortvliet	algemeen lid

Het werkgebied van de vereniging

Het werkgebied van de vereniging wordt als volgt begrensd:

Zuidzijde

Hasselt-Zwartewater, de Vecht tot aan A28.

Oostzijde

A 28 tot Lichtmis, Oude Rijksweg-A28/A32 tot Hoogeveense vaart.

Noordzijde

Hoogeveense Vaart (incl. weerszijden van de Oeverlandenweg) tot aan de grens van Overijssel met Drenthe

Westzijde

Meppelerdiep tot Zwartsluis, Zwartewater, Hasselt

Leden

In 2016 telt de vereniging 32 leden.

Vijftien leden zijn in het bezit zijn van de weidevogelpas. Zeven leden zijn hiervoor in opleiding.

Zeven leden zijn praktiserend veehouder. Er zijn 2 buitengewone leden. Dit zijn leden die geen contributie betalen, maar waarvan de vereniging qua kennis en organisatie gebruik kan maken. Daarnaast is er nog 1 belangstellend lid. Dit lid betaalt wel contributie maar neemt geen deel aan activiteiten van de vereniging.

Publiciteit en bereikbaarheid

De vereniging heeft een folder samengesteld, met daarin vermeld de relevante zaken betreffende de vereniging. Daarnaast heeft elk lid dat in bezit is van de weidevogelpas de beschikking over blanco visitekaartjes waarop zijn of haar naam, e-mailadres en telefoonnummer vermeld kunnen worden. Deze kaartjes worden aan de landeigenaren binnen de zoekgebieden afgegeven

De vereniging geeft 2x per jaar een nieuwsbrief uit en 1x per jaar een jaarverslag.

De vereniging is in het bezit van een eigen website die is te bereiken onder www.wvbstaphorsterveld.com en een e-mailadres: info@wvbstaphorsterveld.com.

Het secretariaat is gevestigd aan het Ambt 16, 8061AM Hasselt.

Ledenvergaderingen

Op 11 maart 2016 en 21 oktober 2016 zijn ledenvergaderingen gehouden.

Op de vergadering van 11 maart waren 15 leden aanwezig en op de vergadering van 21 oktober waren 17 leden aanwezig.

Bestuursvergadering

Het bestuur heeft 2 keer vergaderd in 2016.

De weidevogelpas

Om zich te kunnen legitimeren als door de "Vereniging Weidevogelbescherming Staphorsterveld e.o." erkende nestbeschermer heeft de vereniging een weidevogelpas ontwikkeld. Naast de weidevogelpas is de handtekening van de eigenaar van het land, waarop wordt gezocht, verplicht. Aspirant zoekers mogen alleen het veld in onder begeleiding van een pashouder. De uitgifte en bewaking van de pas worden verzorgd door Tiemen Jans.

De politie en BOA's gaan streng(er) controleren op het illegaal aanwezig zijn op de landerijen. Dit om stroperij tegen te gaan.

De pas wordt elk jaar afgestempeld door de vereniging. De handtekening van de betreffende veehouder op wiens land men zoekt is 5 jaar geldig.

Contributie

Voor 2016 is de contributie vastgesteld op 10,- euro per lid.

Activiteiten

Ten behoeve van de bescherming van weidevogels heeft de vereniging zich, naast het actief zoeken en beschermen van nesten en kuikens van weidevogels, ingezet voor en beziggehouden met o.a.

- aanschaf van beschermingsmateriaal
- "fabricage" van nestbeschermers bij gebruik van de sleepslang bij bemesting
- medewerking aan een onderzoek naar predatie van weidevogelnesten d.m.v. cameravallen
- medewerking aan de BTS-telling (dit jaar met name de zgn. "gezinnentelling": het vastleggen van aantallen en soorten oudervogels met kuikens die eind mei in het gebied rondlopen)
- medewerking aan de ontwikkeling van het zoeken van (weidevogel)nesten door drones.

Daarnaast zijn er meerdere contacten met de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten geweest.

Cursussen, voorlichting e.d.

Weidevogelcursus: In het voorjaar van 2016 is een weidevogelcursus georganiseerd.

De cursus bestond uit een basisdeel (2 avonden), een deel dataverwerking en een praktijkdeel. Voor het basisdeel hadden zich 12 cursisten aangemeld, voor de dataverwerking 13 en voor het praktijkdeel eveneens 13.

In het basisdeel werden de belangrijkste weidevogels als wulp, grutto, tureluur Kievit en scholekster behandeld. Er werd ingegaan op kenmerken, nestgedrag en verzorging van de jongen.

Tevens werd informatie gegeven over bescherming van nesten en kuikens bij landbouwwerkzaamheden en tegen predatie.

In het dataverwerkingsdeel werd gedemonstreerd hoe nestgegevens en gedragswaarnemingen vastgelegd kunnen worden in het computerprogramma, ontworpen door Landschapsbeheer Nederland.

Tijdens de praktijkavond werden op meerdere plekken de aanwezige weidevogels en het gedrag ervan bestudeerd.

Alle cursussen stonden onder leiding van ing. Jan Nagel van "Landschapsbeheer Flevoland" en waren gratis voor de cursisten.

De vereniging heeft deelgenomen aan de volgende evenementen:

- bemensing van een stand op een vrijwilligersbeurs, georganiseerd door de gemeente Staphorst.
- Bemensing van een stand tijdens de Boerendag Rouveen.
- Expositie Weidevogels in de Veldschuur te Rouveen.

Het weer gedurende het voorjaar van 2016 (Bron: Het Weer Magazine, jaargang 17, nr 3-4 jul-sep 2016)

De lente ging koud van start. Bijna elke nacht kwam het in de eerste helft van de maand maart tot vorst. Vanaf 10 maart werd het droog en zeer zonnig. De laatste dagen van de maand werd het weer wisselvallig en liep de temperatuur iets op boven normaal.

Ook april verliep vrij koud. Van de 24e tot de 26e kwam de temperatuur niet meer boven de 10 graden uit. In het oosten vroom het op 5 tot 8 dagen. Aan de grond kwam het lokaal in het oosten op 19 dagen tot vorst. Door de kou zullen veel net uitgekomen (kievit)kuikens zijn doodgegaan door de kou en honger.

De maand mei ging vrij koel van start. Van 6 -12 mei was het regionaal zomers warm, maar vanaf 14 mei kwam de temperatuur niet boven de 11 tot 13 graden uit. Vanaf de 17e volgde een licht wisselvallig tijdvak waarbij het geleidelijk warmer werd, tot 22-24 graden op de 21e. Op 24 mei werd het op veel plaatsen niet warmer dan 11 °C. Hierna werd het weer warmer.

Wat de neerslag betreft waren maart en mei aan de droge kant en april aan de natte kant. Opvallend was dat er ver in april nog af en toe sneeuw viel.

Qua zonneshijn was de lente aan de zonnig kant. In alle drie maanden scheen de zon meer dan gemiddeld. De eerste helft van mei was zeer zonnig. Daarentegen was de tweede helft van de maand juist somber.

	maart		april		mei	
	2016	gemiddeld	2016	gemiddeld	2016	gemiddeld
temperatuur	5,4 °C	6,2 °C	8,7 °C	9,2	14,5	13,1
neerslag	54 mm	68 mm	62 mm	44 mm	54	61
zon	148 uren	125 uren	195 uren	178 uren	232 uren	213 uren

Legselgegevens

In 2016 zijn 340 nesten weidevogelnesten gevonden. Zie onderstaande tabel. Uit de tabel blijkt dat 160 (47%) van de gevonden nesten is uitgekomen. De predatie was wederom hoog. In totaal zijn 94 nesten (28%) gepredeerd. Daarnaast zijn 51 nesten (15%) door onbekende oorzaken niet uitgekomen. Er mag worden aangenomen dat predatie hierin een grote rol heeft gespeeld. Dat maakt het aandeel predatie nog hoger. Van 27 nesten (8%) is het resultaat onbekend.

Wulp bij haar nest

Dit zijn nesten waarvan geen eindcontrole is gedaan. Vier nesten zijn verlaten en 4 nesten zijn verloren gegaan als gevolg van werkzaamheden. Van zowel de gele kwikstaart als roodborsttapuit is een nest gevonden. Van de slobbeend en kraakeend zijn elk 2 nesten gevonden.

Nest van roodborsttapuit

Scholeksters bij nest

Nestgegevens per soort (2016)

soort nestgegevens	Aantal nesten gevonden	Nesten uit	Nesten niet uitgekomen predatie				Nesten niet uit overige redenen			Resultaat onbekend
			vos	vogel	anders	onbekend	verlaten	onbekend	werkzaamheden	
wulp	74	26	7	4	2	13	1	16		5
grutto	38	17	2	1		5	2	8		3
kievit	176	86	21	5		23		25	1	15
scholekster	22	9	4			3	1	2	1	2
tureluur	23	16	1		2	1			1	2
wilde eend	1	1								
slobbeend	2	2								
kraakeend	2	2								
roodborsttapuit	1								1	
gele kwikstaart	1	1								
totaal	340	160	35	10	4	45	4	51	4	27

Gevonden legfels in 2016 en voorgaande jaren: (Van 2015 zijn de gevonden nesten niet bekend).

	wulp	kievit	grutto	scholekster	tureluur	slobbeend
2016	74	176	38	22	23	2
2014	79	91	50	22	16	4
2013	97	162	48	22	12	
2012	103	188	52	25	5	
2011	80	133	37	22	5	

Bovenstaande tabel geeft slechts een indicatie aan wat betreft de ontwikkeling van het aantal broedparen weidevogels in het Staphorsterveld. Het betreft immers het aantal gevonden nesten. Het aantal gevonden nesten is sterk afhankelijk van de mate waarin gezocht is en de kunde van de zoekers. Daarnaast zijn in de jaren 2011-2014 de gevonden nesten uit de reservaatgebieden niet meegenomen. Toch kan voorzichtig geconcludeerd worden dat het met de wulp en grutto slechter gaat en met de tureluur beter. De kievit en scholekster blijven stabiel.

Predatie per soort.

	aantal nesten	nesten gepredeerd	% gepredeerd
wulp	73	25	34
grutto	38	8	21
kievit	176	49	28
scholekster	22	7	32
tureluur	23	3	13

Uit de foto hiernaast blijkt dat marterachtigen ook actief zijn in het Staphorsterveld.

In totaal zijn 92 nesten gepredeerd.

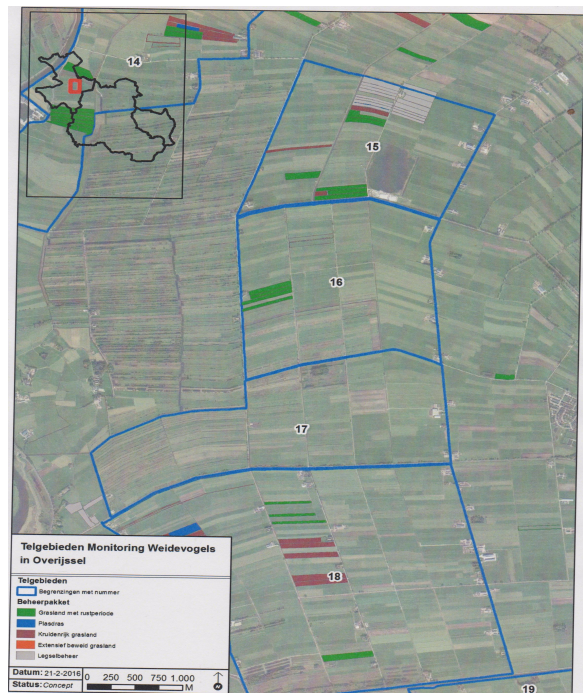
Het blijkt dat vooral de grote "open" nesten van wulp en scholekster het vaakst worden gepredeerd, gevolgd door de nesten van de kievit. De predatie is minder bij de verscholen nesten van grutto en tureluur.

Predatieonderzoek

In de weidevogelgebieden Tolhuislanden, Liederbroek en Staphorsterveld waar veel aan weidevogelbeheer wordt gedaan is de mate waarin nesten worden gepredeerd de laatste jaren erg zorgelijk. Dit leidt samen met verlies aan kuikens tot een minimale reproductie van weidevogels, die te weinig is om de populatie in stand te houden.

Onder leiding van het ecologisch onderzoeksbureau Altenburg en Wymenga (A&W) is met behulp van camera's onderzoek verricht naar de oorzaak van predatie van eieren. Het onderzoek is uitgevoerd en ondersteund door de bij Landschap Overijssel aangesloten vrijwilligersgroepen, de weidevogelkringen en de Collectieven in Overijssel met inliggende Agrarische Natuurverenigingen en heeft plaatsgevonden in de weidevogelgebieden Liederbroek, Staphorsterveld en Tolhuislanden. In het Staphorsterveld is het onderzoek uitgevoerd in de gebieden 15, 16 en 18 (zie kaartje hiernaast).

Resultaten onderzoek

Het eindverslag van het onderzoek is nog niet gereed.

Uit voorlopige gegevens blijkt dat in het Staphorsterveld de vos de belangrijkste predator is geweest, gevolgd door de zwarte kraai.

BTS (Bruto Territoriaal Succes) telling (bron: boerenlandvogel monitor van landschappen NL)

De BTS-telling wordt ingezet bij de beheermonitoring van weidevogels: het verzamelen van weidevogelgegevens voor een zo effectief mogelijk weidevogelbeheer. De BTS-telling bestaat uit een broedparentelling en een gezinnentelling (alarmtelling). De BTS-telling heeft vooral als doel inzicht te krijgen in het broedsucces van de grutto. Dit vanwege het feit dat de grutto een kort broedseizoen heeft en vaak vrij synchroon broedt. Dus veel broedparen die ongeveer tegelijkertijd beginnen en ook ongeveer tegelijkertijd hun jongen groot hebben. Daarnaast leveren de gegevens van de BTS-telling ook informatie op over de locaties van weidevogelterritoria en/of –gezinnen waardoor zo nodig last minute beheercontracten kunnen worden afgesloten.

In het gebied Staphorsterveld worden de BTS-tellingen uitgevoerd in de gebieden Oosterslag (gebied 15), Veerslootlanden noord en zuid (gebieden 16) en Zuideindigerslag (gebied 18). Het gehele gebied is ongeveer 1530 ha. groot. Voor de gebieden zie het kaartje onder predatieonderzoek.

In bovengenoemde gebieden wordt de BTS-telling uitgevoerd voor grutto, wulp en tureluur.

De BTS-telling bestaat uit twee tellingen: de broedparentelling en de gezinnentelling. Hiermee kan worden bepaald of het gecontracteerde weidevogelbeheer op de goede plek ligt en wat het broedsucces is geweest. De broedparentelling dient plaats te vinden op het moment dat de territoriumbezetting maximaal is. Dat is op het moment vlak voordat het eerste gruttonest uitkomt. De broedparentelling is verricht door de ANV in week 16. De gezinnentelling in week 21 is verricht door de ANV in de Veerslootlanden en door leden van de vereniging in de gebieden Zuideindigerslag en Oosterslag.

Door de resultaten uit week 21 te delen door de resultaten uit week 16 wordt de BTS berekend.

De resultaten van de tellingen staan vermeld in onderstaande tabel

Jaar 2016	Grutto (aantal paren)			Wulp (aantal paren)			Tureluur (aantal paren)		
	16	21	% (BTS)	16	21	% (BTS)	16	21	% (BTS)
Oosterslag	15	9	60	13	6	46,2	3	4	133
Veerslootlanden noord	3	1	33,3	24	6	25	6	3	50
Veerslootlanden zuid	5	5	100	16	6	37,5	6	4	66,7
Zuideindigerslag	12	1	8,3	31	1	3,2	1	1	100
totaal	33	16	48,5	84	19	22,6	16	12	75

Korte uitleg tabel: Als voorbeeld wordt de grutto genomen. Van de in totaal 33 getelde broedparen hebben 16 broedparen kuikens gekregen. Dat is 48,5% van de broedparen enz.

Resultaten 2015

Jaar 2015	Grutto (aantal paren)			Wulp (aantal paren)			Tureluur (aantal paren)		
	16	21	% (BTS)	16	21	% (BTS)	16	21	% (BTS)
totaal	27	6	22	78	13	17	15	9	60

Voor het in stand houden van de soort dient het BTS boven de 50% te liggen.

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat het aantal getelde broedvogelparen in 2016 hoger was dan in 2015.

In 2016 hebben meer dan 2x zoveel gruttopen jongen voortgebracht dan in 2015. Het aantal gruttopen

dat jongen heeft gekregen nadert de 50%, dus nagenoeg voldoende om de soort in stand te houden. Het aantal wulpenparen dat in 2016 jongen heeft voortgebracht is groter dan in 2015, doch het aantal is te laag om de soort in stand te houden. De tureluur daarentegen doet het de laatste 2 jaren goed. De resultaten in Zuideindigerslag in 2016 zijn slecht. Dit is o.a. de wijten aan veel predatie door vossen, hetgeen in het predatieonderzoek is bevestigd.

Jaarrekening 2016 en de begroting 2017 in euro's

De originele jaarrekening 2016 en de begroting 2017 kan worden opgevraagd bij de secretaris. Hieronder wordt de staat baten en lasten van het jaar 2016 weergegeven alsmede de begroting van 2017.

Opbrengsten

Contributies leden	290,-
Giften	15,-
Bijdrage donateurs	15,-
Generieke bijdrage Triodos Foundation	1.000,-
Vouchers Groen en Doen	2.000,-
Vergoeding BTS-telling ANV Horst en Maten	200,-
Vergoeding predatieonderzoek Collectief nw-Overijssel	<u>1.000,-</u>
	<u>4.520,- +</u>

Exploitatiekosten

Aanschaf beschermingsmaatregelen	325,-
Opleidingskosten Landschap Overijssel	<u>2.000,-</u>
	<u>2.325,- -</u>

Algemene kosten

Administratiekosten (porti, stempels, papier)	33,-
Algemene kosten (o.a. KvK inschrijving en vergaderkosten)	73,-
Drukwerk folders en naamkaartjes	402,-
Kosten website	<u>60,-</u>
	<u>568,- -</u>

Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Bankkosten	<u>78,- -</u>
------------	---------------

Balans per 31 december 2016

Activa		Passiva	
Vlottende activa		Algemene vrije reserve	
liquide middelen	<u>€ 1573,-</u>	vrije reserve	€ 1549,-
		Kortlopende schulden	
		overlopende passiva	<u>€ 24,-</u>
Totaal activazijde	€ 1573,-	Totaal passivazijde	€ 1573,-

Begroting 2017

Baten

Contributies leden (35 leden)	525,-
Vergoeding BTS-telling	200,-
Giften	<u>100,-</u>

Totaal	825,-
Lasten	
Beschermingsmaterialen	375,-
Bankkosten	125,-
Hosting	60,-
Vergaderingen	50,-
Kantoorartikelen	15,-
Stelpost onvoorziene kosten	<u>200,-</u>
Totaal	825,-
Exploitatieresultaat	<u>0,-</u>

ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling)

De vereniging heeft vanaf de oprichting een ANBI-status. Giften aan de vereniging kunnen daardoor binnen de fiscale regels aftrekbaar zijn voor de inkomsterbelasting.